

This is an article by Vigfús Ingvar Ingvarsson following The International NCD Conference in Oslo 2026.

Originally written in Icelandic.

Translated into English and Norwegian using AI.

The Testimony of the Trees and the Bishop of Glasgow

Vigfús Ingvar Ingvarsson

Many years ago, I listened to the Bishop of Oslo, Kvarme, deliver a lengthy talk on “tree theology.” His point of departure was Jesus’ comparison of the Kingdom of God to the tiny mustard seed that grows into a large tree (Mark 4:30–32 and parallel passages). However, the bishop had discovered that the mustard tree is far from being the largest tree in the Holy Land. Yet it finds its way into the parable as the tree of ordinary people—the common people’s tree.

As someone interested in both botany and theology, I later wrote an article about the influence of theologians and even bishops on the history of botany.

Now, as I jot down these reflections in the month of June, I find myself in Oslo at the Second International Conference on Natural Church Development (NCD). Here the focus is on church development, the spread of the Gospel, and the formation of individuals into the likeness of Jesus Christ. The programme is varied and enriching, and equally valuable are the encounters with people from many parts of the world among this group of around ninety participants.

A Conversation with the Bishop of Glasgow

One of the most compelling moments for me was an interview conducted by Christian Schwarz, the founder of NCD, with the Bishop of Glasgow, Galloway and Man. He was a humble and down-to-earth man of God who preferred to be called Nick, though his full name is Dr Nicholas Bundock.

In just one year as bishop, he has initiated many fruitful developments within his churches and has worked to strengthen an entire diocese. This Englishman, who was attending together with

his closest ministry team, explained that he had been chosen as bishop following a period of conflict and factionalism within the Scottish Episcopal Church (the Anglican Church in Scotland), after approximately twenty-five years of parish ministry. He had served as a priest in a suburb of Manchester and, among other things, led the church development project *Church for Everyone*.

On one occasion, while travelling west from Glasgow to induct a priest into office, he had a remarkable experience. He was thoroughly prepared and had his sermon ready. Yet as he drove through an area of exceptional natural beauty, he sensed the presence of the Holy Spirit so strongly that he set his prepared sermon aside and instead spoke what the Spirit placed on his heart when he arrived at the church.

He himself felt that he had accomplished very little in that sermon. However, afterwards a man came to him in tears and described a profound sense of the Holy Spirit's presence in the church. It was as though the special presence of the Spirit that Nick had experienced out in the countryside had accompanied him into the church building.

The Story from Glastonbury

Now we return to the conference venue at Oslofjord Folk High School. That evening, Nick was invited to share a reflection during a Taizé gathering in the chapel. He replied that he had already spoken enough that day and would tell only one story.

He had been invited to speak at the ancient church dedicated to John the Baptist in Glastonbury. This town in southwest England is now famous for its music festivals, though Nick was not there for such an event.

An old legend is associated with the town. It tells that Joseph of Arimathea came there to purchase tin and invited Jesus, then still a child, to accompany him. The story goes on to say that Joseph thrust his staff into the ground, and it immediately blossomed.

"This sounds like complete nonsense," the bishop said. "There is no reason to believe that Jesus ever came to Britain."

But that is not the end of the story.

In Glastonbury there are three remarkable trees, a variety of hawthorn, and one of them stands beside the church. Hawthorn normally blooms only in spring, wherever it grows in the

world, and its berries are considered especially beneficial. Yet these particular trees blossom at Christmas and then again at Easter.

Every Christmas, the children of Glastonbury gather around the hawthorn tree, singing Christmas carols. They cut flowering branches from the tree, which are then used to decorate the Christmas table of the British head of state.

These trees have attracted considerable scientific interest. Attempts have been made to propagate them elsewhere, but when grown in other locations they bloom only in the spring.

This was the story told by the Bishop of Glasgow. And he knows what he is talking about, because his doctoral degree is actually in biology—a degree he completed before beginning his theological studies.

Notes

1. “Linnaeus’ System of Plant Names and Clergy among the Grasses,” *Heima er bezt*, 5:2016. Bishop Gunnerus, after whom a street in Oslo is named, wrote, for example, the first Norwegian flora.
2. For more about NCD (Natural Church Development), see articles in *Bjarma*, including “Natural Church Development in the National Church at a Turning Point,” issue 3, 2018. In recent years, online individual assessments have also been added; see ncd.life/is/character.
3. In a conversation over a meal, he remarked that southwest Scotland is a particularly “thin place” (a place especially open to the presence of God's Spirit). Many saints are said to have lived there in former times.

Trærnes vitnesbyrd og biskopen av Glasgow

Vigfús Ingvar Ingvarsson

For mange år siden hørte jeg biskopen i Oslo, Kvarme, holde et langt foredrag om «treteologi». Utgangspunktet hans var Jesu lignelse om sennepsfrøet, det lille frøet som vokser opp til et stort tre (Mark 4,30–32 og parallelltekstene). Biskopen hadde imidlertid oppdaget at sennepstreet slett ikke er det største treet i Det hellige land, men at det finner veien inn i lignelsen som folkets tre – almuens tre.

Som en som interesserer meg både for botanikk og teologi, skrev jeg senere en artikkel om teologers og til og med biskopers innflytelse på botanikkens historie.

Men mens jeg skriver denne lille artikkelen, i juni måned, befinner jeg meg i Oslo på den andre internasjonale konferansen om Naturlig menighetsutvikling (NaMu). Her handler det om menighetsutvikling, utbredelsen av evangeliet og formingen av mennesker etter Jesus Kristus' forbilde. Programmet er variert og inspirerende, og ikke minst er møtene med mennesker fra ulike deler av verden i denne gruppen på omkring 90 personer verdifulle.

Samtale med biskopen i Glasgow

Noe av det mest gripende jeg opplevde, var et intervju som Christian Schwarz, grunnleggeren av NaMu, gjennomførte med biskopen av Glasgow, Galloway og Man. Han var en ydmyk og jordnær gudsmann som helst ble kalt Nick, men som egentlig heter dr. Nicholas Bundock.

På bare ett år som biskop har han satt i gang mye godt arbeid i sine menigheter og arbeidet målrettet med å bygge opp et helt bispedømme. Denne engelskmannen, som var til stede sammen med sitt nærmeste medarbeiderteam, fortalte at han ble valgt til biskop etter en periode med konflikter og fraksjonsdannelser i den skotske episkopalkirken (den anglikanske kirken i Skottland), etter rundt tjuefem år i prestedtjeneste. Han hadde vært prest i en forstad til Manchester og ledet blant annet menighetsutviklingsprosjektet *Church for Everyone* («Kirke for alle»).

På vei vestover fra Glasgow for å innsette en prest i tjeneste fikk han en spesiell opplevelse. Han var godt forberedt og hadde prekenen ferdigskrevet. Men mens han kjørte gjennom et område med storslått natur, opplevde han Guds Ånds nærvær så sterkt at han lot manuskriptet ligge og i stedet talte det som Ånden la ham på hjertet da han kom til kirken.

Selv syntes han ikke at prekenen hadde vært noe særlig. Men etter gudstjenesten kom en tårevåt mann bort til ham og fortalte om et sterkt møte med Den hellige ånds nærvær. Det var som om den særlige åndelige atmosfæren som Nick hadde opplevd ute i landskapet, hadde fulgt med ham inn i kirken.

Historien fra Glastonbury

Så vender vi tilbake til konferansen på Oslofjord Folkehøgskole. Samme kveld ble Nick bedt om å dele en refleksjon under en Taizé-samling i kirkesalen. Han svarte at han allerede hadde snakket nok den dagen og derfor bare ville fortelle én historie.

Han var blitt invitert til å tale i den gamle engelske kirken viet til Johannes Døperen i Glastonbury. Denne byen i Sørvest-England er i dag mest kjent for sine musikkfestivaler, men det var ikke en slik festival Nick skulle delta på.

En gammel legende knytter seg til stedet. Den forteller at Josef fra Arimatea kom dit for å kjøpe tinn, og at han tok med seg Jesus, som da var et barn. Videre fortelles det at Josef stakk staven sin ned i jorden, og at den straks begynte å blomstre.

– Dette høres jo ut som rent tøv, sa biskopen. – Det finnes ingen grunn til å tro at Jesus noen gang besøkte Storbritannia.

Men historien slutter ikke der.

I Glastonbury finnes det tre spesielle trær, en type hagtorn, og ett av dem står ved kirken. Hagtorn blomstrer normalt bare om våren, hvor enn i verden den vokser, og bærene regnes som svært sunne. Men disse spesielle trærne blomstrer ved juletider og deretter igjen ved påske.

Hver jul går barna i Glastonbury rundt hagtornreet og synger julesanger. De skjærer av blomstrende greiner som brukes til å pynte julebordet til Storbritannias statsoverhode.

Disse trærne har vekket stor vitenskapelig interesse. Man har forsøkt å formere dem andre steder, men da blomstrer de bare om våren.

Dette var historien som biskopen av Glasgow fortalte. Og han vet hva han snakker om, for doktorgraden hans er faktisk i biologi – den tok han før han begynte å studere teologi.

Noter

1. «Systemet for plantenavn hos Linné og gudsmenn blant gress og blomster», *Heima er bezt*, nr. 5, 2016. Biskop Gunnerus, som har gitt navn til en gate i Oslo, skrev for eksempel den første norske floraen.
2. Om NaMu – Naturlig menighetsutvikling – se blant annet artikler i *Bjarma*, for eksempel «Naturlig menighetsutvikling i folkekirken ved et veiskille», nr. 3, 2018. De senere årene er det også utviklet individuelle nettbaserte undersøkelser, se ncd.life/is/character.
3. I en samtale ved middagsbordet fortalte han at Sørvest-Skottland er et særlig «tynt sted» (*thin place*) – et område som oppleves spesielt åpent for Guds nærvær. Mange helgener skal ha levd der i tidligere tider.

Vitnisburður trjáanna og Glasgowbiskup

Vigfús Ingvar Ingvarsson

Fyrir allmörgum árum hlýddi ég á Kvarme Óslóarbiskup flytja langa tölu um „trjáguðfræði“ en hann lagði út af því þegar Jesús líkti guðsríki við mustarðskornið smáa sem af vex stórt tré (Mrk 4.30-31 og hliðstæður). En biskupinn hafði fundið út að mustarðstréð er fjarri því stærsta tréð í Landinu helga en það ratar inn í líkinguna sem tré almúgans.

Sem áhugamaður um grasafraeði og guðfræði ritaði ég svo grein um áhrif guðfræðinga og jafnvel biskupa á sögu grasafraeðinnar.¹

En þegar ég hripa niður þennan greinarstúf, í júnímánuði, er ég staddur í Ósló á *Annari. alheimsráðstefnu náttúrulegrar safnaðaruppbyggingar*. Hér er fjallað um uppbyggingu safnaða og útbreiðslu fagnaðarerindisins og mótun einstaklinga að fyrirmynd Jesú Krists. Dagskráin er fjölbreytt og gefandi og ekki síður kynni við fólk úr ýmsum heimshornum í þessum um 90 manna hópi.

Rætt við biskupinn í Glasgow

Sérstaklega grípandi fannst mér viðtal sem Christian Schwarz, stofnandi NSU,² tók við biskupinn af Glasgow, Galloway og Mön. Hógværan, hversdagslega guðsmann, kallaðan Nick en með fullu nafni dr. Nicholas Bundock. Hann hefur komið miklu góðu af stað í söfnuðum sínum, á einu ári í embætti, við uppbyggingu á heilu biskupsdæmi. Hann, Englendingurinn, sem þarna er mættur með nánasta starfsliði sínu, sagðist hafa verið valinn biskup vegna deilna og flokkadrátta í biskupakirkjunni í Skotlandi (episcopal en svo kallast „enska kirkjan“ í Skotlandi) eftir um aldarfjórðungs prestsþjónustu. Hann var prestur í útborg Manchester og leiddi m.a. safnaðaruppbyggingarverkefnið „Kirkja fyrir alla“ (Churh for Everyone).

Á leið í vestur frá Glasgow, til að setja prest inn í embætti, varð hann fyrir sérstakri reynslu. Hann var vel undirbúinn og með ræðuna tilbúna en á leiðinni um svæði með mikilli náttúrufegurð skynjaði hann návist guðsanda mjög sterkt³ sem leiddi til þess að hann lét ræðuna liggja en talaði eins og andinn blés honum í brjóst þegar í kirkjuna kom. Honum fannst hann ekki hafa afrekað neitt í predikuninni en tárbotur maður kom til hans á eftir og lýsti sérstakri návist Heilags anda í kirkjunni. Það var eins og þessi sérstaka návist Andans hefði fylgt honum eftir utan úr sveitinni og inn í kirkjuna.

Sagan frá Glastonbury

En þá snúum við aftur á mótsstaðinn í Oslofjord Folkehøgskole. Um kvöldið var hann beðinn um að vera með hugleiðingu á Taizé-samveru í kirkjunni hérna. Hann sagðist þá hafa talað nóg í dag og ætlaði aðeins að segja eina sögu:

Hann hafði verið beðinn um að tala í gömlu ensku kirkjunni, sem kennd er við Jóhannes skírara, í Glastonbury. Þessi bær í Suðvestur-Englandi er nú frægur fyrir tónlistarhátíðir en Nick var ekki að sækja slíka hátíð.

Gömul helgisögn fylgir bænum sem segir að Jósef frá Arímaþeu hafi komið þangað til að kaupa tin og að hann hafi boðið Jesú, sem þá var á barnsaldri, að koma með sér. Og sagt er að Jósef hafi stungið stafnum sínum niður í jörðina og þá hafi hann blómstrað.

„Þetta hljómar sem óttalegt bull“ sagði biskupinn, „það eru engar líkur til að Jesús hafi nokkurn tíma komið til Bretlands“.

En þannig lýkur sögunni ekki.

Í Glastonbury eru þrjú sérstök tré, hafþyrnir er tegundin kölluð á íslensku, og eitt þeirra er við kirkjuna. Hafþyrnir blómstrar aðeins á vorin, hvar sem er í heiminum og berin eru sögð sérlega holl. En þessi sérstöku tré blómgastr um jól og svo aftur um páska. Og um jólin ganga börnin í Glastonbury í kringum hafþyrninn og syngja jólasöngva og sníða af blómgaðar greinar sem skreyta jólaborð þjóðhöfðingja Bretlands.

Þessi tré hafa vakið vísindalega athygli og reynt hefur verið að fjölga þeim annars staðar en þau blómstra þá aðeins á vorin.

Svona var saga biskupsins í Glasgow og hann veit hvað hann er að tala um því að doktorsgráða hans reynist vera í líffræði – henni lauk hann áður en hann fór í guðfræðinám.

¹ „Kerfi jurtaheita frá Linné og guðsmenn í grösum“, Heima er bezt, 5:2016. Gunnerus biskup, sem gatan í Ósló heitir eftir, skrifaði t.d. fyrstu norsku flóruna.

² Um NSU – náttúrulega safnaðaruppbyggingu, sjá greinar í *Bjarma* t.d. „Náttúruleg safnaðaruppbygging í þjóðkirkjunni á tímamótum“, 3. tbl. 2018. Einstaklingskannanir á netinu hafa bæst við á síðari árum, sjá ncd.life/is/character.

³ Í spjalli við matarborðið sagði hann Suðvestur-Skotland vera sérlega „þunnt svæði“ (opið fyrir anda Guðs). Margir dýrlingar hefðu verið þar forðum.